УТВЕРЖДАЮ
Генеральный директор
ФГБУ «Российская национальная библиотека»
_____ В. Г. Гронский
«11» марта 2021 г.

Экспертное заключение
по результатам проведения экспертизы книжного памятника

24 февраля 2021 г. № 21

1. Экспертный совет федерального государственного бюджетного учреждения «Российская национальная библиотека», созданный приказом от 21.03.2019 № 82, рассмотрел представленные на экспертизу на основании заявки на отнесение к книжным памятникам от 11 февраля 2021 г. № 21 документы:

№ п/п	Шифр	Системный номер	Инв. №	Описание документа, выходные данные
1	ОНЛ Груз./0-7	012377286	20586	[სავედრებელი ღვთის მშობლისა]. - [წესი: Б. и., 1809]. - [142] გვ. Размер: 7,3 х 4,8 х 1 см. Сведения о кн. установлены по библиографии. - Шрифт нусха-хуцури. - Без тит. л. - Из коллекции царевича Иоанна (Багратиони). [Молитвы Богородице].
2	ОНЛ Груз./1-1343	012377393	18760	ლოცვანი. - Тифлис: [Б. и.], 1710. - [4, 290, 12] გვ.: ილ. Размер: 13 х 9 х 3,5 см. Шрифт нусха-хуцури. [Молитвенник].
3	ОНЛ Груз./1-1345	012377519	18763	პარაკლისი. - მოსკოვი: [Б. и.], 1767. - 109, [5] გვ. Размер: 15,7 х 9,5 х 1,5 см. В конце кн. 4 стр. рукопис. текста (молитва). - Шрифт нусха-хуцури. - 240 экз. [Молитвенник].
4	ОНЛ Груз./1-1347	012384451	18765	სახარება. - საჩხერე: [Б. и.], 1817. - [543], [1], [77] გვ.: ილ. Размер: 11,2 х 7 х 3 см. Шрифт нухсха-хуцури. [Евангелие].
5	ОНЛ Груз./1-1450	012384741	20588	გამოკრებული სადღესასწაულო. - წესი: [Б. и.], 1817. - [508], [1] გვ. Размер: 14,5 х 11 х 3,5 см. Шрифт нусха-хуцури. [Краткая праздничная минея].
6	ОНЛ Груз./1-1452	012386531	20591	Симеон Полоцкий, (Петровский-Ситнянович, Самуил Гаврилович), (1629-1680). ბასილოს მაკედონელი ტესტამენტი ; [თარგმნილია ალექსანდრე არჩილის ძის მიერ]. - მოსკოვი: [Тип. К. Гурамишвили], 1739. - [6], 48, [13] გვ.: ილ. Размер: 16,5 х 10 х 1,9 см. Переводчик установлен по библиографии. - Авт. установлен по заглавию.

				[Тестамент, или Завет Василия царя греческого к сыну его Льву Философу].
7	ОНЛ Груз./1-1456	012397157	20587	[ლოცვა ახლად თარგმნილი რუსულისაგან]. - [მოსკოვი: Б. и., 1737-1744]. - [32] გვ. Размер: 10 х 7 х 0,4 см. Шрифт нусха-хуцури. – Без. тит. л., описано по библиогр. [Молитвенник, вновь переведенный с русского языка].
8	ОНЛ Груз./2-1570	012397280	18084	ლოცვანი. - [მოსკოვი: Б. и., 1826]. - [4], 280 გვ.: ილ. Размер: 19 х 12 х 2,5 см. - Кн. из коллекции царевича Иоанна (Багратиони). [Молитвенник].
9	ОНЛ Груз./2-4094	012413869	18085	მოკლე კარაბადინი, ანუ დარიგება ადვილად წამლობისათვის მრავალთა გვართა შინაგანთა და გარეგანთა სნეულებათა. გამოცემული უმაღლესის ბრძანებით რუსულსა ენასა ზედა. გადმოვიღე ქართულად და შევაწყე ღონენი და რჩევანი წამლობისანი მიხედვისა მებრ საქართველოს ჰავისა და ჩვეულებისა მცხოვრებთა მისთასა = Краткое наставление о лечении болезней простыми средствами, изданное на русском языке по высочайшему повелению с седьмого издания перевел на грузинский язык и приноровил способы лечения к климату, образу жизни и обычаям тамошнего народа / [დავბეჭდე წარსაგებელითა ჩემითა. შტაბ-ლეკარმან პეტრე კლაპიტანოვმან]. - Москва: Синод. тип., 1828. - [310] გვ.; Размер: 20,5 х 13 х 2,5 см. - На тит. л. также: Издал на собственном иждивении. Елисаветопольский городовой врач. Штаб-лекарь Петр Клапитанов.
10	ОНЛ Груз./2-4810	012397369	17451	ენციკლობედია ანუ შეკრებილება ზნეობითთა სწავლათა ჰაზრთანი, და განსჯანი სხუათა და სხუათა ნივთათვის / და თხზული და აღსხმული ანბანთა ზედა და ფრანციცულისა წერილთაგან რუსულსა ზედა გარდმოღებული კოლლეჟსკის ასსესორის იოანე პრიკლონცკის მიერ ; ხოლო რუსულისა ენისაგან ქართულსა ზედა ითრგმნა ტიტულარნის სოვეტნიკის გიორგი ჩუგუნოვისა მიერ. - სანკტპეტერბურგი: იოსიფ იოანესოვის სტ., 1823. - [8], 159 გვ.: ილ. Размер: 19,7 х 13 х 1,5 см. [Энциклопедия, или Собрание нравоучительных мыслей и рассуждений о разных материях, сочиненная по алфавиту, и с французского языка на русский, переведенная коллежским ассессором Иоаном Приклонским].

11	ОНЛ Груз./2-4821	012397579	17490	არისტოტელე (384-322 до н.э.). განჳსჯანი არისტოტელისანი კეთილისათჳს და ბოროტისა / არისტოტელე ; თარგმნილი ლათინთა ენისაგან რუსულსა ზედა ენასა მ.ა. ; ხოლო ქართულსა ენასა ზედა გარდმოთარგმნილ იქმნა მეფის გიორგის მეათცამეტის ძის თეიმურაზის მიერ. - [სანკტპეტერბურგი: იოსიფ იოანესოვის სტ., 1818]. - [4], 48 გვ. Размер: 17,5 х 10 х 0,5 см. - Кн. из коллекции царевича Иоанна (Багратиони). Аристотель, (384-322 до н.э.). [Рассуждения Аристотеля о добродетелях и пороках: перевел с латинского языка на русский М. А.].
12	ОНЛ Груз./2-4886	012397702	18047	ქმნულების ცოდნის წიგნი / [предисл. Вахтанга VI]. - ტფილისი: [Б. и.], 1721. - [4], [148] გვ.: ილ. Размер: 20,5 х 14, 5 х 1,4 см. Шрифт текста мхедрули. - Шрифт тит. л. и заглавий нусха-хуцури. - Кн. из коллекции царевича Иоанна (Багратиони). [Книга Бытия].
13	ОНЛ Груз./2-4887	012397940	18048	დავითნი / [предисл. Иосифа Самебели]. - [მოსკოვი: Б. и., 1737]. - [12], [32], [4], [464] გვ.: ილ. Размер: 16,5 х 10,7 х 3,6 см. - Шрифт нусха-хуцури. - Кн. в кожаном переплете с застежками. [Псалтирь].
14	ОНЛ Груз./2-4888	012398225	18050	ზატიკი / [послесл. К. Гурамишвили]. - [მოსკოვი: Б.и., 1738]. - 875, [1] გვ.: ილ. Размер: 20,5 х 16 х 6,5 см. - Шрифт нусха-хуцури. - Кн. из коллекции царевича Иоанна (Багратиони). [Триодь цветная].
15	ОНЛ Груз./2-4890	012398209	18052	ჟამნი. - [მოსკოვი: Б. и., 1743]. - [4], [435], [1] გვ.: ილ. Размер: 16 х 10 х 4 см. - Шрифт нусха-хуцури. [Часослов].
16	ОНЛ Груз./2-4891	012398592	18053	იოანე (დაახლ.675-დაახლ.753), დამასკელი. [გარდამოცემა უცილობელი მართლ მადიდებელისა სარწმუნოებისა / იოანე დამასკელი ; არსენ იყალთოელის თარგმანი]. - [მოსკოვი: Б. и., 1744]. - [10], [421] გვ.: ილ. Размер: 21 х 16 х 3,5 см. - Шрифт нусха-хуцури. Дамаскин, Иоанн, (ок. 675-ок.753). [Точное изложение православной веры].
17	ОНЛ Груз./2-4892	012398302	18054	დავითნი. - [მოსკოვი: ათანასე ამილახვრის სტ, 1764]. - [12], [36], [4], [448] გვ.: ილ. Размер: 18,7 х 12 х 4 см. Шрифт нусха-хуцури. – 720 экз. [Псалтирь].
18	ОНЛ Груз./2-4893	012398260	18056	ჟამნი. - [მოსკოვი: ათანასე ამილახვრის

				სტ., 1768]. - [2], [826] გვ.: ილ. Размер: 18,5 х 11 х 5 см. - Шрифт нусха-хуцури. - Кн. из коллекции царевича Иоанна (Багратиони). - 1200 экз. [Часослов].
19	ОНЛ Груз./2-4894	012398751	18057	[კურთხევანი]. - [ქუთაისი: Б. и., 1803]. - [562] გვ., [3] ფ. ხელნაწ. ტექ.: ილ. Размер: 20,5 х 15,5 х 5,5 см. – Шрифт нусха-хуцури [Требник].
20	ОНЛ Груз./2-4895	012401123	18058	[ლოცვანი]. - [მოსკოვი: Б. и., 1815]. - [188], [1], [16?] გვ.: ილ. Размер: 20 х 12 х 2,9 см. - Шрифт нусха-хуцури. - Кн. из коллекции царевича Иоанна (Багратиони). [Молитвенник].
21	ОНЛ Груз./2-4896	012413082	18059	[დავითნი]. - [მოსკოვი: სინოდის სტ., 1824]. - [370] გვ. Размер: 19,5 х 12,5 х 2,8 см. – На обороте тит. л. текст: დაიბეჭდა როსსიის ბიბლიის საზოგადოების მოსკოვის განყოფილების წარსაგებლით. [Псалтырь].
22	ОНЛ Груз./2-4897	012413309	20600	ქართველიშვილი. ი. (იოანე). [ქართული ღრამმატიკა / ქართველიშვილი, იოანე]. - 2-е изд. - [მოსკოვი: Б. и., 1825]. - 144 გვ. Размер: 18,7 х 11,5 х 1,5 см. Шрифт нусха-хуцури и мхедрули. - Кн. из коллекции царевича Иоанна (Багратиони). - На с. 144 автограф. Картвелишвили И., (Иоанн). [Грузинская грамматика].
23	ОНЛ Груз./2-4898	012413324	18061	მოკლე დარიგება ერისა. ვითარ იგი ჯერ არს დაცვა და განრინება თავისა თვისისა შესაყართა სნეულებათაგან და უმეტეს ჭირისა = Краткое наставление народу. Как должно предохранять себя от прилипчивых болезней, наиболее от чумы; მოკლე დარიგება ერისა მისთვის, რაგვარის ღონის ძიებითაც უნდა ეცადნენ და მოაბრუნონ წყლიდამ გამოღებული კაცი = Краткое наставление народу о средствах употребляемых для оживления утопших; მოკლე დარიგება ერისა, მისთვის თუ ვითარი ღონის ძიება იხმაროონ ჟამსა დაშხამვისა და კბენისასა ყოველთა რიგთა შხამიანთა და ცოფიანთა ცხოველთაგან] = Краткое наставление народу о средствах употребляемых от уязвления и укушения всякого рода ядовитых и бешеных животных / პეტრე კლაპიტანოვი. - მოსკოვი: სინოდის სტ., 1826. – [4], [13], [92], [58], [38] გვ. Размер: 19 х 11,5 х 1,7 см. - На корешке загл. также: Грузинский лечебник: 1,2,3. - На шмуцтит. загл.: სწავლა და დარიგება

				სიფრთხილით დაცვისა თვის კაცთასა, ქმნილი სამნაშილ კარაბადინად. 1. შესაყართა სნეულებათა თვის და უმეტესად ჭირისა. 2. მობრუნებისა თვის მდინარიდგან გამოტანილთ და მომშთულად საგონებელთა კაცთა. 3. შხამიანთა, ანუ ცოფიანთა ცხოველთაგან ნავზენთა თვის. - Каждое произведение имеет самостоят. тит. л. [Краткий предохранительный лечебник в трех томах].
24	ОНЛ Груз./2-5344	012399501	20592	დავით (ბატონიშვილი) (1767-1819). [ნარკვევი / ბაგრატიონი დავით]. - [ტფილისი: Б.и., 1800]. - [128] გვ.: ილ. Размер: 16,3 х 10,5 х 2 см. - Кн. из коллекции царевича Иоанна (Багратиони). - Кн. в кожаном переплете с остатками застежки. Давид (царевич), (1767-1819). [Очерк].
25	ОНЛ Груз./2-5345	012398880	20593	[დავითნი]. - [ტფილისი: Б. и., 1790]. - [438] გვ. Размер: 16,4 х 10,3 х 4 см. Шрифт нусха-хуцури. - Без тит. л. Описано по библиогр. - Кн. в кожаном переплете с остатками застежки. - Экз. деф.: в конце книги страницы переплетены в неправильном порядке и вверх ногами. - Кн. из коллекции царевица Иоанна (Багратиони). - 1000 экз. [Псалтирь].
26	ОНЛ Груз./2-8351	012413330	32549	ოჰანესიანი, პ., პოღოს. [შესხმა პირუელი ახლისა ამის წიგნთსაბეჭდავისა-თვის / ოჰანესიანი პოღოს]. - [ტფილისი: Б. и., 1782]. - 30 გვ. Размер: 15,7 х 10,5 х 0,5 см. - Шрифт нусха-хуцури. - Без тит. л. Описано по нац. библиографии. - Кн. из коллекции царевича Иоанна (Багратиони). Оганесян, Погос. [Восхваление обновленной книжной печати : рассказ о том, как царь Ираклий II пригласил типографщика Погоса Оганесяна из Константинополя, для улучшения качества печати книг и история обновления типографии]
27	ОНЛ Груз./2-9842	012413712	37035	ბაგრატ,(ბატონიშვილი), (1776—1841). [სამკურნალო ცხენთა და სხვა პირუტყვითა / ბაგრატ ბატონიშვილი]. - [სანკტპეტერბურგი: იოსებ იოანესოვის სტ., 1818]. - 148, 4 გვ.: ილ. Размер: 20 х 13 х 1,5 см. - Без тит. л., описано по библиографии. - Кн. из коллекции царевича Иоанна (Багратиони). Баграт (царевич), (1776—1841). [Исцеление лошадей и другого крупного рогатого скота].
28	ОНЛ Груз./2-9862	012399918	37164	[დავითნი]. - [ტფილისი: Б. и., между 1783 и 1788]. - [457] გვ.: ილ. Размер: 16 х 10,5 х 5 см. - Шрифт нусха-хуцури. - Без тит. л.,

				библиогр. - 1000 экз. [Псалтирь].

2. Место хранения документа:

Отдел национальных литератур

3. Обоснование отнесения документа к книжным памятникам:
на основании хронологического критери
- экземпляр отечественного издания, выпущенного до 1830 года включительно.

4. Выводы:

4.1. Соответствует ли представленный документ понятию «книжный памятник», указанному в абзаце десятом статьи 1 Федерального закона от 29.12.1994 г. № 78-ФЗ «О библиотечном деле»: **Да.**

4.2. Рекомендован ли документ, отнесенный к книжному памятнику, к размещению в НЭБ: **Да.**

4.3. Требуется ли написание научно-популярной аннотации на отнесенный к книжным памятникам документ: **Нет.**

Председатель Экспертного совета:

_____ / Фирсов В. Р.
(подпись) *(расшифровка)*

Заместитель председателя Экспертного совета

_____ / Лихоманов А. В.
(подпись) *(расшифровка)*

Секретарь Экспертного совета

_____ / Гринченко Н. А.
(подпись) *(расшифровка)*

_____ / Алексеев А.И.
(подпись) *(расшифровка)*

_____ / Бархатова Е.В.
(подпись) *(расшифровка)*

_____ / Королев С.В.
(подпись) *(расшифровка)*

_____ / Наумова И.И.
(подпись) *(расшифровка)*

_____ / Сапожников А.И.
(подпись) *(расшифровка)*

_____ / Свириденко С.В.
(подпись) *(расшифровка)*

_____ / Соколинский Е.К.
(подпись) *(расшифровка)*